

LOV og EVANGELIUM

Nr. 10

DESEMBER 1995

31. årgang

Julebudskapets glede

Av Biskop J.C. Heuch

Hvordan kunne syndere vite at den Hellige Gud til tross for sin vrede over synden har en fars hjertelag mot dem? En far forstår sitt barns behov bedre enn det selv, og han er villig til å avhjelpe det, hva det enn skal koste ham. Kjærligheten til barnet og frykten for dets fare bringer ham til å glemme sitt eget offer, om det enn var aldri så stort.

Men ingen far har ofret det for sine barn, som den hellige Gud har ofret, da han til vår frelse ga sin Sønn, den enbårne, for at vi for hans skyld skulle frelses av syndens nød. Ved dette - at Gud har latt den store glede forkynne for oss; at oss er en frelser født, som er den Herre Kristus, hans enbårne sønn - kan vi vite at Gud har en fars hjertelag for oss.

Ja, se bare Gud Faders kjærlighet åpenbart i Frelserens fødsel. Det er bare én som det uten formastelse kan sies om, at han er dyrebar, kostbar for Gud. For Gud koster det jo bare et all-

maktsord å skape alle ting. Denne ene er Sønnen, som er uskapt og evig som Faderen selv. Og Ham, hans enbårne, gir han oss til vår Frelser.

Guds allmakt går inn i vår avmakt. Han som er "Guds herlighets avglans og hans vesens uttrykte bilde", blir som Jesusbarnet i Betlehem vårt kjøtt og blod og vårt hjelpeløse, avmektige vesens uttrykte bilde. Han som, der "han var i Faderens skjød", fylte alle himler med sin herlighet, rommes i stallens krybbe og hviler på en kvinnes fang. Han som englehærene tjente og hyllet fra evighets dager, nøyer seg med fattige synderes tjeneste og tilbedelse. Han som eide all himlens rikdom, ble fattig som det fattigste menneskebarn for å gjøre oss alle rike.

Å, se dog Guds kjærlighets under! Ta Jesusbarnet i troens favn og gled deg i din Frelser. Det kan du trygt, hans hellige herlighet behøver ikke å skremme deg, han er jo et lite

Bladet LOV og EVANGELIUM

utgis av NLL og blir sendt gratis til alle som sender ekspedisjonen navn og adresse. Bladet kommer med 10 nr. i året. Gaver til bladet kan sendes til kasserer i NLL.

Abonnement, oppsigelse og adresseforandring sendes **ekspedisjonen** v/ Dag Rune Lid, 5600 Norheimsund, tlf. 56 55 26 72.

Ansvarlig for bladet:

Red.nemnda ved form. Ragnar Opstad
Opstadv. 38, 4350 Nærbø, tlf./fax 51433685

Faste medarbeidere i bladet:

Jon Espeland, Per Bergene Holm,
Lars Fossdal og Dag Rune Lid.

NORSK LUTHERSK LEKMANNISMISJON

ble grunnlagt i 1963 av venner av den luthersk-rosenianske forkynnelse, og ønsker å forkynne Guds Ord i skrift og tale både i Norge og ute på misjonsmarken. NLL har ytremisjonsarbeid i Peru.

Formann Karl B. Bø, Vistnesveien. 13,
4070 Randaberg, tlf./fax 51 41 87 46.

Sekretær Håvar Fjære, Goksjøruta,
3220 Sandefjord, tlf. 33 11 08 31.

Kasserer Margrete Frøfjord, 4164 Fogn,
tlf. 51 71 06 29.

Postgiro 0801.5682133.
Bankgiro 3204.10.10222.

BIBELSKOLEN PÅ FOSSNES

ble grunnlagt i 1992, og eies og drives av NLL. Skolen har både halvår- og ettårig kurs, og det er også adgang til å følge undervisningen i kortere perioder.

Skolen ønsker å formidle tillit til Guds Ord og spørre etter de gamle stier (Jer. 6.16), samt fremme den arv vi har fra lekmannsbevegelsen og våre lutherske lærefedre.

Adr. 3160 Stokke
Telefon 33 33 93 98. Fax 33 33 91 40.
Bankgiro 2490.45.39496.
Postgiro 0825.0771534.

Rektor Per Bergene Holm,
3282 Kvelde, tlf. 33 11 26 96.

barn, din bror, gitt deg av Gud, nettopp for at du uten all betenkning i tro skal motta ham som din Frelser.

Intet barn har gjort seg mindre fortjent til juletreets gaver, enn vi har fortjent å få "Guds uutsigelige gave", men intet barn kan være tryggere for at juletreets gaver virkelig er skjenket det av dets far og hører det til, enn vi fortapte syndere kan være trygge for at Jesus virkelig er vår, skjenket oss til vår Frelser av Faderen i himmelen med all sin nåde og gave.

La oss da ikke være som vanartige barn, som ringeakter sin fars gaver og ikke vil glede seg, selv om han gir dem de mest kostbare ting, fordi de ikke forstår deres verdi og sitt behov av dem. Et barn kunne vel unnskyldes om det surmulte, hvis faren - istedet for det forventede leketøy - ga et verdipapir, som sikret barnet for mangel resten av livet. For barnet kunne det vel være rimelig å betrakte verdipapiret som noe verdiløst, langt mindre verdt enn et leketøy.

Men vi er jo voksne. Vi har ingen unnskyldning, hvis vi ikke skjønner at Guds frelses julegave, som sikrer enhver synder som mottar gaven med troens glede, det evige liv, er uendelig mye mer verdt enn alt hva vi kunne nyte og forlyste oss ved i dette livs korte dager.

Sannelig! Har Gud gitt oss det eneste som var kostelig for ham, så at vi ikke vet om vi mest skal tilbe unde-

ret eller kjærligheten, så har han også rett til å vente at vi skulle glede oss i hans gave og med hjertets takk kaste oss i hans favn - slik barna gjør når de med overstrømmende glede takker foreldrene for julens gaver. Ja, Herren gi at denne Guds barns glede rett måtte være i våre hjerter. (...)

Det som i dag stemmer Kristi menighet til festlig glede, ligger så dypt at enn ikke tanken på livets dypeste nød formår å bringe misstemning i gleden.

Det er nå flere år siden jeg som prest kom til en dødssyk mann om julaften. Han led forferdelig. Som mørke bølger gikk smertene hen over hans trekk. De gjorde at han måtte stønne og sukke, av og til presset de fram uvilkårlige skrik. Han kunne ikke ligge rolig på leiet sitt. Smertene tvang ham til skifte stilling, og likevel fikk han aldri hvile. Da jeg kom inn og så ham i hans jammer, utbrøt jeg uvilkårlig: "Jeg synes hjertelig synd på deg! Å, hvor du må lide!"

Men da svarte han - ikke med engang og sammenhengende, slik jeg gjengir det her, men stammende og avbrutt av smertens sukk og vande, og likevel med et lyst, ja lykkelig smil: "Er det kanskje jeg som i dag skal forkynne presten julens evangelium? Ja, jeg skal forkynne deg min store glede, at meg er en Frelser født! Lå du i mine smerter, skulle vel du også få kjenne hva det er for en glede å vite, at jeg

har en Frelser fra disse og alle smerter. Hvert smertens stikk er for meg som en oppfordring til et: Ære være! Hvert minutt som svinner, fører meg nærmere den Frelser som stanser alle smerter og forvandler sukk og skrik til jubel og lovsang evindeligen. Før om julaften hadde jeg så mange gleder, så mange kjære -, du vet, mine kjære ligger nå i sine graver. Du ser hva jeg har igjen her. Nå har jeg bare én glede igjen, men jeg kan forsikre deg: Den er så forunderlig stor, at skjønt mitt legeme bever i smerte og skjønt du hører at jeg sukker og skriker, så er jeg likevel så glad som jeg neppe har vært noen julaften. Ære være Gud i det høyeste!"

Se, venner! Slik er denne glede, gleden over å ha Guds evangeliums visshet for å eie Jesus som sin Frelser, den store glede i livet, den eneste som blir under all livets nød, men også den som er fullt tilstrekkelig til å holde sjelen oppe, selv i døden. (...)

Ja, hvem kan uttømme saligheten i dette evangelium, at oss syndere er en Frelser født. En Frelser! Hva har vi da å frykte for? Synden? Det er jo en Frelser fra synden. Døden? Det er en Frelser fra døden. Nevn hva ondt du vil, - Jesus er en Frelser fra alt sammen. (...) Men frelsens tid er evigheten.

Ære være Gud i det høyeste!

(Utdrag av juledags preken)

Ham som ikke visste av synd, har han gjort til synd for oss, forat vi i ham skal bli rettferdige for Gud. 2. Kor 5,21.

Dette er innholdet i julebudskapet til oss, til en fortapt og syndig slekt. Gud så ned på jorden, men fant ingen som var rettferdig. Menneskeslekten var fortapt. Skal vi mennesker ha noe håp om evig liv sammen med Gud, må vi være hellige, reine og uten synd i Guds øyne. Dette er umulig for mennesket.

Vi har en sterk religiøs trang til å lage vår egen rettferdighet, men når vi er blitt vakt opp av syndesøvnen ved Guds ord og ånd, og har fått sett noe av Guds hellighet, kommer vi snart til kort med vårt eget strev og vår egen rettferdighet. Jo mer alvorlig vi tar dette og prøver og gjøre det loven krever, jo snarere får vi se at i meg er det ikke stoff til å bli eller være en kristen. For den som skal komme inn i himmelen må være syndfri, ja, hellig som Gud er hellig. Vi kom til å innse og erkjenne dette som står i Rom. 7.9-11: «Jeg levde en tid uten lov; men da budet kom, ble synden levende igjen, jeg derimot døde, og budet som var til liv, det blev funnet å være meg til død; for synden tok anledning av budet og dåret og drepte meg ved det.»

Men så står det i Rom 3. 21 - 25: «Men nu er Guds rettferdighet, som loven og profetene vitner om, åpenbaret uten loven, det vil si Guds rettferdighet ved troen på Jesus Kristus for alle og over alle som tror. For det er ingen forskjell: Alle har syndet og fattes Guds ære, og de blir rettferdiggjort uforskyldt av hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus, som Gud stilte til skue i hans blod, som en nådestol ved troen, for å vise sin

rettferdighet, fordi han i sin langmodighet hadde båret over med de synder som før var gjort.»

Når en sjel som har gått seg fast på lovens veg får høre dette salige budskap, og Guds ånd får åpenbare dette for hans hjerte, da får han se, som sangeren sier, «at det som er ved Sønnen gjort, gjør sjelen hvit som sne.»

Nå har vi fått en rettferdighet som står for den Hellige Gud. Da blir det stor undring og takk til Jesus i et synderhjerte. «Eder er idag en Frelser født som er Kristus Herren». Dette sang englene ute på marken julenatt da Jesus kom til jord.

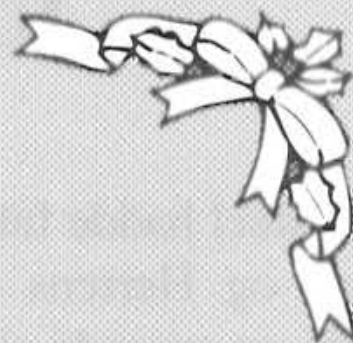
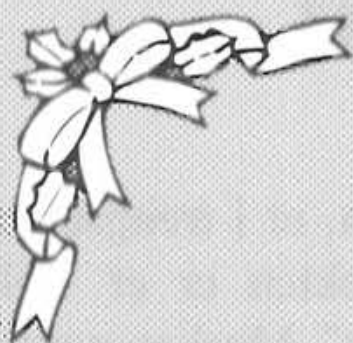
Mitt ønske er at det måtte være dette som fikk oppta tanke og sinn i julehelgen.

Jeg vil samtidig få nytte anledningen til å takke alle som er tilsatt i misjonen, og de andre frivillige som er med å bære ut Ordet rundt om i flokkene og på Bibelskolen og i ytremisjonsarbeidet i Peru. Takk også til misjonsfolket som er med å gir til arbeidet og tar imot predikantene i sine hjem. Jeg vil også be om at dere tenker på og tar med i deres bønner inn for Gud arbeiderne og styret.

Til slutt vil jeg ønske alle en velsignet Julehøytid i Jesu navn.

*Karl B. Bø
formann*

Våkn opp, du som sover

Av M.B. Landstad.

*Våkn opp, du som sover, stå opp fra de døde, Krist lyse for dig!
Opp, ser du ei dagen, dens stråler å gløde av miskunnhet rik!
Nu sov ikke lenger, snart over deg henger en mørkere natt,
om fluks du ei favner din skatt.*

*I jorderiks daler hvor tåkene henger, og kinnen er våt,
der lyder så ofte de sørgende strenger av sukk og av gråt.
Akk, hør disse toner om syndens forsoner, om seier og fred!
Vår Herre er kommet her ned!*

*I jorderiks daler hvor tornene sårer, er tungsomt å gå.
Der lenges så mange med sukk og med tårer til freden å få.
Nu stanse du tåren! Guds glede med våren i Kristus vi har,
stå opp, du som sover, vær snar!*

*Lukk opp dine øyne og løft dem til himlen, se nu er det dag!
Å gled deg som barnet og bland deg i vrimlen, og Herren mottag!
Hvor syndene tynger, i dagningen synger som fuglen i skov
de ventende sjeler Guds lov.*

*Ja, Gud være lovet for dagen som skinner fra himmelen ned!
Nu sannheten, veien og livet jeg finner og vandrer med fred.
Lys for oss, o Kriste! La aldri oss miste ditt ledende spor,
din nådes det lysende ord!*

For et barn er oss født

Jes. 8,13 - 9,7

Israel hadde falt fra Herren og hans ord, og Herrens dom lå over folket som en truende skygge. "Til ordet og til vitnesbyrdet!" ropte profeten til folket. Vendte de ikke om til det profetiske ord, så var det ikke noe håp. "Der-som de ikke taler i samsvar med dette ord, så er det ingen morgenrøde for dem." Morgenrøden er det første tegn på at en ny dag er i emning, den vitner om framtid og håp. Det folk som ikke har noen morgenrøde har ingen framtid, det har ikke noe håp. Det folk har bare mørke, angstfullt mørke. "De er støtt ut i natten."

Gud er en forferdelig Gud. Vi fatter det ikke helt, og verden fatter det enda mindre. "Herren, hærskares Gud, ham skal dere holde hellig, og han skal være deres frykt, han skal være deres redsel." Slik taler Guds ord. Frykter du den tre ganger Hellige, han som kaster i helvete, og det er ingen som redder av hans hånd? Den allmektige Gud er ikke til å spøke med. Framfor ham roper englene: Hellig, hellig, hellig og skjuler seg. Det er denne Gud du har å gjøre med, han som er en fortærende ild, en Gud som ikke ser gjennom fingrene med synd, men er en nidkjær Gud.

På grunn av Adams synd ble hele slekten kastet ut av samfunnet med

Gud, støtt ut i natten, ut i trengsel og mørke. Menneskeslekten er et "folk som vandrer i mørket". Mørket utenfor samfunnet med Gud er det naturlige menneskes livselement. Der fører det sitt liv, der trives det - i synd og ugudelighet. Og det forferdelige er at menneskene slår seg til ro i mørket, de "sitter i dødsskyggenes dal". Det naturlige menneske frykter ikke sin tilstand, det akter ikke på at det er støtt ut i natten og at Guds dødsdom hviler over det som en skygge, en dødsskygge. Nei, det sitter der og føler seg evig trygt.

Måtte du og jeg sanne hvilken Gud vi har å gjøre med. En gang skal han åpenbare seg i sin herlighet og majestet, med basunsrøst og engler, og da skal menneskene rope til fjellene og be dem falle over seg og skjule seg - når de ser hvem de har å gjøre med!

Derfor er profetordet et mektig varsko til alle dem som sitter i dødsskyggenes land: "Til ordet og til vitnesbyrdet!"

Å, hvor jeg ville rope det ut til deg: Det er frelse å få, det er en vei ut av døden, så "hør disse toner". I Ordet, i Guds vitnesbyrd, der hører vi et budskap om "Herrens frelse". Gud selv har steget ned for å fri oss fra sin egen vrede. Derfor er det frelse å få for for-tapte syndere.

Men der hvor dette ord og dette vitnesbyrd ikke får rom, der en ikke vil tale i samsvar med dette ord, der er det ingen morgenrøde, intet håp.

"Våkne opp du som sover, stå opp fra de døde, og Kristus skal lyse for deg!" Å leve borte fra Jesus, det er å være død, det er å være støtt ut i natten. Men med Jesus er dagen kommet, med ham er lyset kommet - hans soningsdød for dine synder og hans rettferdighet bringer frelse og salighet fra himmelen ned over deg. Det er i sannhet lys som stråler over dem som sitter i dødsskyggenes land.

Og det er så stort det Guds ord forkynner her. Hvor skal lyset stråle? Jo, over dem som vandrer i mørket, over dem som sitter i dødsskyggenes land - over syndere som lever midt i sin synd! Det er ikke tale om fromme og rettferdige mennesker, omvendte og slike som vandrer i lyset. Nei, det er tale om dem som vandrer i mørket! Ja, slik taler Skriften. Frelsen fra himmelen er for syndere, virkelige syndere, for slike som lever i synd og er under Guds hellige vrede for sin synds skyld, slike som sitter i dødsskyggenes land!

Så er ikke frelsesbudskapet bare et ord for dem som finner veien til kirke og bedehus, dem som har omvendt seg og har begynt å leve kristelig. Nei, det er et ord til syndere borte fra Gud! Det er frelse å få fra den dom som hviler over dem.

Å, kunne vårt folk høre dette ropet

fra himmelen. Det er født oss en frelser, som er Kristus, Herren, i Davids stad. I Jesus har det kommet frelse fra det høye, og hele Skriften er et eneste rop til fortapte mennesker om at de må høre dette frelsesbudet og vende seg til Jesus.

Tviler du noen gang på at Gud vil at du skal bli frelst, så gi akt på Guds ord. Hvorfor har Gud gitt deg sitt ord, latt deg få lese det og høre det? Jo, for at du skulle lese og høre hva han har gjort for deg. Det er noe ditt øye ellers aldri kunne se, noe ditt øre ellers aldri kunne høre og noe ditt hjerte ellers aldri kunne komme på - hva Gud har beredt for deg, til din frelse! Men det har Gud åpenbart for deg i sitt ord, det roper han ut til deg at du må høre og gi akt på. Det er ikke bare slik at Gud forteller deg det, men han råder deg, han formaner deg og nøder deg, ber deg innstendig om at du ikke må avvise hans frelse, men at du fluks må favne hans nådes gave og ta imot den. Det er ikke fordi Gud lider så stort tap om du ikke skulle ta imot frelsen, men det er ditt evige ve og vel som ligger ham på hjerte. For Gud har ikke behag i at noen skal dø. Derfor formaner han deg til omvendelse, til å fly til frelsen i Jesus Kristus, så skal du få leve. (Esek.18,32).

Gud vil ha med deg å gjøre, like visst som han ville ha med det ugudelige Israel å gjøre. Da Jesus begynte

sin offentlige gjerning i Israel, så bosatte han seg i Kapernaum, i det mest ugudelige og frafalne område i Israel, blant dem som ikke brydde seg om lovens ord, men stort sett levde som hedninger. Med det ville Jesus si at han var kommet for å frelse det som var fortapt, ja de dypest falne og mest ugudelige. "Ikke en så ussel er, at ei Jesus har ham kjær."

Tenk, Gud i himmelen har sendt sin egen Sønn, sin enbårne, til verden for at du skal bli frelst fra hans egen vrededom over deg og ditt liv. Her er det ikke spørsmål om fortjeneste eller verdighet. Her står det ikke til den som har løpt og arbeidet og søkt Gud, her står det ikke til den som med all sin vilje har søkt å takkes Gud. Her er det kun tale om en ting: Guds miskunnhet.

Frelsesbudskapet er et budskap om Guds miskunnhet, hvordan han av nåde og kjærlighet sender sin Sønn til å ta dommen over hele den syndige menneskeslekt som er fordømt for sin synds skyld. Ikke en er unntatt, Jesus kom for å bære verdens synder, fordi Gud nå engang elsket verden.

Ja, så elsket han deg også, så sendte han Jesus for deg også. Ikke fordi du var bedre eller verre enn andre, men fordi han nå engang er slik at han elsket verden, så elsket han også deg, og så vil han at du skal bli frelst!

Å, du har grunn til å løfte dine øyne til himmelen og prise din Gud for slik

en frelse, og med takk og lovsang ta imot din Frelser!

Hvilket budskap til en forvendt verden: Det er født dere en Frelser! Tenk, en Frelser! Det er ikke bare tale om en frelse jeg med strev og møye skal bli delaktig i, en slags lære eller frelsesvei jeg skal slutte meg til og begynne å øve meg i. Nei, det er tale om en Frelser, en som har tatt på seg å frelse meg. Han er "oss født", fordi han med sitt liv og sin død skal være min Frelser.

Og da Jesus åndet ut på korset, så var min frelse fullbrakt, da hadde Jesus gjort alt til min frelse!

Så er ikke evangeliet et ord om noe du skal gjøre eller bli, men det er et ord om noe som er gjort, om en frelse som er fullbrakt! Så fly "til ordet og til vitnesbyrdet!" Der er det frelse!

Da kan du stemme i med Brorson:

*"Halleluja, vår strid er endt!
Hvem ville mere klage,
hvem ville gå av sorg omspent
i disse frydedage?
Syng høyt i sky, Guds kirkeflokk:
Halleluja, nå har jeg nok,
den lyst er uten like!
Halleluja, Halleluja!
Guds Sønn er min,
jeg går herfra
med ham til himmerike!"*

Per Bergene Holm

Guds treenhet:

§ 6. Hva menes med Guds treenhet (treenighet)?

Vi har sett at det ikke fins noe mangfold i Gud. Han er én. Ett vesen. Men samtidig lærer Guds ord at det er en flerhet i Guds eksistens: Det eksisterer bare en eneste Gud, men denne eneste Gud eksisterer som tre personer. Treenighet betyr ikke mangfold, flere vesener, men en flerhet i dette ene vesen.

I bekjennelsesskriftene er det uttrykt så: **Et vesen - tre personer.** Dette er aldeles ubegripelig for vår tanke, men det er slik Gud har åpenbart seg i sitt ord. Det er skriftens lære om Gud.

Vår frelse er faktisk avhengig av at Gud er en treenig Gud. Uten treenigheten er det ingen frelse for menneskene. Og de som nekter treenigheten kjenner ingen nådig Gud. Deres "Gud" er en avgud.

Hvor lite vi enn forstår av dette, er det viktig å holde fast ved og forkynne frimodig at: Gud er en og tre, tre og dog en.

Det viktigste spørsmålet når det gjelder treenigheten, er hva sier Skriften sier om den.

§ 7. Det gamle testaments vitnesbyrd om en flerhet i Gud.

1.Mos.1,26-27 er det første stedet i GT som slår oss: "La oss gjøre mennesker i **vårt** bilde, etter **vår** lignelse. - - Gud skapte mennesket i sitt bilde". Flertallsformen i v. 26 er påfallende, spesielt når vi sammenligner den med entallsformen i v. 27. Samme sak er omtalt både i entall og flertall.

Mens kirkens bekjennelsesskrifter vitner om at den har oppfattet treenigheten klart bevitnet i GT, fornekte mange teologer flerheten i Gud. Noen av dem mener at flertallsformen uttrykker Majestets-flertall, mens andre mener at Gud her samrår seg med engler. Men som vi ser, er flertallsbetegnelsen i forbindelse med **Gud selv**, - "vårt bilde" - "sitt bilde". Det er umulig at Gud da kan samrå seg med engler.

Det samme gjelder 1.Mos.3,22.: "Mennesket er blitt som **en av oss**".

I en annen stilling og enda tydeligere, står enkelte andre ord: Det er de ord der Herren er både **subjekt og objekt**. 1.Mos.19,24 er et sådant ord: "Da lot Herren det regne ild og svovel fra Herren". Her omtales to Herrer. Herren som vandrer på jorden og Herren som er i det høye.

I Salme 110,1 heter det: "Herren sa til min Herre: Sett deg ved min høyre hånd". Her er det en "Herre" som taler og en annen "Herre" som det tales til. Dette ord får en særskilt betydning for oss, da **Jesus selv tar det som skriftbevis på sin guddom.**

Til denne gruppe ord hører også Es. 9,6-7. Her gjøres det personforskjell på det barn som "**kalles**" "veldig Gud" og den Gud som **sender** dette barnet.

En tredje gruppe ord som taler om en flerhet i Gud, er de ordene i GT der det brukes forskjellige **personnavn** i forbindelse med Gud. Salme 2 og Sal.Ordspr. 30,4 er eksempler på dette.

I Salme 2,7 står det: " Du er min sønn". Og deretter omtales denne sønnen på guddommelig måte: Han skal få verdensherredømmet, og han skal være en tilflukt for de troende (2,8 og 2,12). Begge deler er ting som bare kan sies om Gud selv, og de blir her anvendt på Sønnen som altså både er Gud og er forskjellig fra Gud. Her er på samme tid uttrykt både en identitet og en forskjell.

I Sal.Ordspr.30,4 gjøres det en bestemt forskjell mellom "Den Hellige" og "hans Sønn", og i begge tilfeller er det tale om Gud. Også her ser vi uttrykt både identitet og forskjell i forbindelse med Gud.

Videre har vi en fjerde gruppe ord

som er meget viktig når vi taler om en flerhet i Gud i forbindelse med GT. Det er alle de ordene som taler om "Herrens engel". Vi kan nevne 1.Mos.22,11-18, hvor Herrens engel åpenbarer seg for Abraham da han skal ofre Isak. Herrens engel sier til Abraham i v.12: "Legg ikke din hånd på gutten og gjør ham ikke noe! For nå vet jeg at du frykter Gud, siden du ikke sparte din eneste sønn for **min skyld**". Allerede dette for **min skyld** viser at det her ikke er snakk om noen **skapt** engel. Og videre i v.15-17 leser vi at Herrens engel likefrem omtaler seg selv som Herren (JHVH).

På samme måte er det i 2.Mos.3,1-5. Sammenligner vi v.2 med v.4, ser vi hvordan "Herrens engel" likefrem kalles JHVH. Se også 1.Mos.32,24.30.

På alle disse stedene omtales "Herrens engel" som forskjellig fra Gud og samtidig identisk med Gud. Det kan ikke forklares på annen måte enn at "Herrens engel" er Gud, men på den annen side er han en bestemt person i Gud. Og ser vi nøye etter, ser vi at "Herrens engel" nettopp er den person i Gud hvorigjennom Gud åpenbarer seg til frelse.

Endelig har vi en femte gruppe ord som taler om **Guds (Herrens) Ånd**. 1.Mos.1,2; 6,3; 4.Mos.24,2;

Sal.51,13 for å nevne noen henvisninger. Her møter vi det samme som vi så om "Herrens engel": **Herrens Ånd** omtales som forskjellig fra Gud og identisk med Gud. Det er en Gud som **gir** Ånden og det er en Gud som **er** Ånden.

Alle disse grupper av skrifthenvisninger viser oss en **flerhet** i Guds eksistens i GT. Men vi har også ord i GT som viser en **bestemt** flerhet - en **trehet**. Til disse ordene hører den aronittiske velsignelse i 4.Mos.6,24-27. "Herren velsigne - -, Herren la sitt - -, Herren løfte - -". Denne trefoldige velsignelsen kalles "å legge Herrens navn (NB! entall) på Israel". Det er på samme tid både en enhet og en trehet.

Es.6,3 hører vi at serafenes rop lyder trefoldig: "Hellig - hellig - hellig". et annet sted hvor Herren roper ut sitt navn på en trefoldig måte er i 2.Mos.34,6: "Herren, Herren er en barmhjertig og nådig Gud".

Andre steder vi finner denne trefoldige måte å uttrykke Guds navn på, er når vi leser: "Herren - Israels Gud - Hærskarenes Gud" (Es.1,24).

Denne stadige trehet i forbindelse med Guds navn kan selvsagt ikke være tilfeldig. Den er uttrykk for selve Herrens åpenbaringsmåte.

Sammenholder vi disse vitnesbyrdene om trefoldigheten i nevnelser av Guds navn med det vi ovenfor har sett om en flerhet i Gud i GT, kan det ikke være tvil om at treenigheten er **klart åpenbart** der. Vi finner endog navnene **Sønnen** og **Ånden** sammen med **Gud Herren**.

Jesus oppfattet Skriften også slik, se Matt.22,41-46. Her bebreider Jesus sin samtids religiøse autoriteter for at de ikke forsto at GT bevitnet at Messias skulle være Guds Sønn. Dette kunne ikke Jesus ha gjort dersom det ikke var klart bevitnet i GT.

Vi slutter derfor denne § med å si at vi klart og utvetydig bekjenner oss til at treenigheten er klart bevitnet i GT.

(Fra Øivind Andersens troslære, tilrettelagt ved Lars Fossdal).

Kristus i GT (forts.)

Av Per Bergene Holm

Av Davids hus og ætt:

David salves til konge, ikke i kraft av folkets ønske eller etter folkets fortjeneste og tro på løftet, men i kraft av Guds løfte og frelsesråd, av nåde. Midt i et folk som ikke regner med løftet, som i Babels dager, utvelger Gud en mann i kraft av løftet om kvinnens avkom. I Babels dager var det Abraham, her er det David. Og slik Gud knyttet løftet om velsignelse til Abraham og hans ætt, slik knytter Gud løftet om velsignelse til David og hans ætt, til den kongeætt David skulle bli opphav til.

Juda skulle ha herskerspiret i Israel inntil fredsfyrsten kom (1.Mos.49). Her gis herskerspiret til Juda. Skyggen av Kristus blir tydeligere, han skal være av Davids hus og ætt.

Davids kongedømme - skyggen av Kristus:

David var ikke den lovede frelserkongen, men kun en skygge av Fredsfyrsten som skulle fri folket fra alle pinner, som skulle skape fred og overflod og fruktbarhet og liv i følge løftene.

Davids liv og historie, ord og gjer-ning, er i første rekke en skygge av Han som kommer, den egentlige David eller Davids Sønn. Davids kongedømme, trengsel, lidelse og frelse, som vi blant annet finner beskrevet i

Salmene, handler altså ikke om David i første rekke, men om Kristus. **Det** er deres budskap. Leser vi dem om David, så har vi ikke forstått at David er skyggen av Kristus, det er Han det egentlig fortelles om og siktes til.

Det var slik disiplene leste Salmene, jmf. Peter i Ap.2,25ff, og det var slik Jesus selv hadde lært dem å lese Salmene (jmf. Joh.15,25 og 2,17). De lidelser som omtales i Salme 69 er Kristi lidelser. Det forsto disiplene, derfor sier de at den "David" som lider slik som Salme 69 vitner, denne David er Messias, det er Kristi lidelser som her skildres.

I Salmene ser vi også Kristi evige kongedømme, noe vi tydelig ser i Hebr.1, der det nesten vers for vers siteres fra snart den ene, snart den andre salme for å vise Kristi evige herlighet og kongedømme.

Davidsættens kongedømme er skyggen av Kristi evige kongedømme, og Davidskongen er skyggen av Kristus. Han er ikke Kristus, men er i sitt liv og sine ord en skygge og profeti av Kristus, ikke minst gjelder det ved kongens lidelser og trengsel og frelse gjennom lidelsene.

Dette siste gjelder også i høy grad Israels folk.

Israels lidelse - skyggen av Kristi lidelse:

Det er ikke bare Davidskongen som er skyggen av Kristus, men hele Israels folk er skyggen av Kristus.

Israel kalles i GT for Herrens tjener, ikke minst når vi leser hos Jesaja om Herrens tjener i kap.40 og utover, så er det helt klart at det er tale om Israels folk (Jes.41,8; 42,1.19.24; 43,10; 44,1; 45,4 osv). Det er helt tydelig at Herrens tjener er Israels folk, som profeten ser sitte dømt for sin synd, kuert under Herrens tukt. Israel er Herrens lidende tjener.

Men denne lidende Herrens tjener trer etter hvert klarere og klarere fram. Det er som om skyggen mer og mer avløses av personen selv, slik at den egentlige Herrens tjener til sist får den skikkelse som vi kjenner så godt i Jes.53, eller Jes.61 (jmf. Luk.4,17-21). Disse ordene om Herrens lidende tjener er helt tydelig talt med henblikk på Kristus. Israels lidelser er skyggen av Kristus.

Det er noe særlig med det lidende Israel, noe profeten Amos forklarer i kap.3,2. Dette folk er det eneste folk som virkelig opplever syndens lønn, som virkelig hjemsøkes av Guds vrede for syndens skyld. De lider i kraft av sin utvelgelse. I høyere grad enn noe annet folk, har de fått erkjenne lidelsen under alle fiender som Guds vrede.

Gang på gang får vi høre gjennom

hele Israels historie, at når folket syndet, så sender Gud døden like inn midt i leiren. Han kan slå ihjel tusenvis i leiren, fordi folket skal merke at det følger død med synden. Han kan åpne jorden så tusenvis synker i dypet, for at de skal merke at det er død der det er synd.

Og det er det som Israel skulle få føle i sin lidelse: "Hvem har overgitt Jakob til plyndring og Israel til røvere? Var det ikke Herren, han som vi syndet imot?" (Jes.42,24). Israel skulle kjenne lidelsen som en vredesstraff fra Herren.

Men Israelsfolket lærte også denne lidelsen å kjenne som utsoning for synden. De lærte nemlig at Gud ikke glemmer evig på vrede, men at han en dag ser til deres lidelser og utfrir dem for sin egen miskunnhets skyld, nemlig den dagen deres synd er sonet og straffen er båret. Det er nettopp det Jesaja 40 begynner med (40,1-2). De må lide og sone inntil Gud utsletter deres misgjerninger for sin egen skyld. Israel lærer at Herren straffer, men også at Gud gjennom denne straffen fører dem til legedom (Hos.6,1). De fikk erfaring med at når Gud slår, så reiser han dem opp igjen, han forbinder dem og frelser dem. Gud taler til Israel om straffens nødvendighet, det må komme straff for Israels synd (Hos.11,1-7). Men i og med straffen så kommer også utsoningen (Hos.11,8-9).

Det Israel har opplevd i alle sine smerter og alle sine trengsler, det er Kristi lidelser, som en svak skygge, som en profeti om Kristus.

Når disiplene etter Jesu oppstandelse fikk åpnet sin forstand så de kunne forstå Skriftene, da fikk de også lys over Kristi kors i det gamle testaments tale om Israels lidelser og frelse. Da begynte de å fatte den dype hemmeligheten i folkets straff og frelse. Det de hadde erfart gang på gang, som en skygge hele tiden, som noe svakt, som et glimt - det var nettopp at det i straffen, i Guds vrede, lå forsoning gjemt. Det var det de nå så fullbyrdet på Golgatas kors, hvor Gud øste hele sin vrede over verden ned på dette sted, hele lovens forbannelse. Og nettopp ved at hele lovens forbannelse øses ut over Jesus, blir Gud forsonet og forlikt med hele verden. Det de hadde opplevd i Israels historie: at vreden ikke bare var syndens lønn, men at offeret, døden og straffen også var et sonemiddel, det så de nå fullkomment i Jesu Kristi lidelse og død på Golgata kors.

Det de tidligere hadde lest om Davids lidelser og frelse eller om Israels lidelse og frelse, det leste de nå om Jesus, slik Filip forklarte Jes.53 for den etiopiske hoffmann (Ap.gj.8).

Vi ser altså at i all dom og frelse i Israels folk, er det skyggen av Kristi lidelser og frelse vi ser. Derfor er dommen aldri kun dom.

Dommen er kun dom der hvor det

er dom borte fra Guds løfte. Det er det vi ser med Saul, og det er det vi ser med nordriket Israel. Med det samme nordriket brøt med Davids hus, løftesætten, ble det rammet kun av dom. Og vi kan se hvordan profetene forkynner at det eneste håp om frelse for de ti stammene er at de blir ett med Juda igjen (Esek.37,15-28)! De må tilbake til løftesætten, til Kristus-slekten, ellers så er det ingen frelse.

Men samtidig som løftet fulgte en bestemt slekt, så gjaldt det også for den slekten, at det kun var gjennom troen på Abrahams avkom at de kunne stå som rettferdige og få landet i eie. Løftet om Kristus står fast. Han skal komme i denne slekten. Men er de ikke troende, skal de ikke holde stand (Jes.7,9-14). Selv i den utvalgte slekt gjelder det at skal de bli rettferdige og bli boende i landet, så må de tro på løftet til Abraham om hans avkom, så må de holde fast ved det tegn Gud gir, nemlig jomfruen som føder en sønn og gir ham navnet Immanuel, Gud med oss. Uten dette barn er det for dem ingen Immanuel, og da blir de heller ikke boende i landet.

Nordriket opplevde ikke å bli dømt for så å bli reist igjen. Det gjorde derimot Juda. Juda ble dømt og reist igjen, for der var Kristus-slekten. Juda skulle vitne om Kristus. Men Israel skulle til gjengjeld vitne om at borte fra Kristus er det kun dom.

(forts.)

Misjonsarbeidet i Peru !

Samarbeidsavtale mellom Lekmannsmisjonen og INEL-Peru undertegnet.

INEL-Peru er navnet på Lekmannsmisjonens samarbeidskirke i Peru. Det har vært litt frem og tilbake med navnet på grunn av registreringen og offentlige godkjenninger i Peru, men navnet er nå endelig bestemt til *Iglesia Nacional Evangelica Luterana del Peru*. Oversatt til norsk betyr dette *Den nasjonale evangelisk lutherske kirke i Peru*, og forkortes til INEL-Peru.

Avtaleteksten var oppe til behandling på årsmøtet i Lekmannsmisjonen på Bibelskolen på Fossnes den 13.juli. Her vedtok misjonsvennene utkastet til samarbeidsavtale med den unge, nasjonale kirken i Peru. 22.oktober ble avtalen under-

tegnet i Norge av Lekmannsmisjonens formann, Karl. B. Bø, og 27. oktober ble den undertegnet i Peru av formannen i den nasjonale kirken, Celso Valdiglesias.

Denne avtalen danner nå grunnlaget for samarbeidet mellom Lekmannsmisjonen og INEL-Peru. Nedenfor har vi gjengitt avtalen i sin helhet. Det er vår bønn at dette måtte bli starten på en gjerning som Gud selv har kalt oss inn i, og at vi måtte få lov til å bringe noe av den rike åndelige velsignelse vi selv har mottatt, ut til hedningene i Peru. Vi vil anbefale misjonsarbeidet og de nasjonale kristne til misjonsvennernes stadige forbønn.

(Jon Espeland)

Samarbeidsavtale mellom Iglesia Nacional Evangelica Luterana del Peru og Norsk Luthersk Lekmannsmisjon.

Det nærværende dokument utgjør en avtale mellom Iglesia Nacional Evangelica Luterana del Peru, i det følgende kalt INEL-Peru, og Norsk Luthersk Lekmannsmisjon, i det følgende kalt NLL, formulert i følgende klausuler:

FØRSTE - Begge organisasjoner baserer seg på den evangelisk lutherske lære, og godtar de tre felleskirkelige trosbekjenninger som sann utleggelse av Guds ord; disse er den Apostoliske trosbekjennelse, den Nikænske trosbekjen-

nelse og den Athanasianske trosbekjennelse, likeså den uforandrede Augsburgske trosbekjennelse og Luthers lille katekisme. Begge organisasjoner forplikter seg til å våke over at trosgrunnlaget etterleves.

ANDRE - INEL-Peru er en selvstendig nasjonal, peruansk enhet med sin egen juridiske person. INEL-Peru ledes av et landsstyre som representerer INEL-Peru i samarbeidet med NLL. NLL vil respektere INEL-Peru's selvstendighet ettersom samarbeidet er bygget på et forhold mellom to likeverdige partnere.

TREDJE - NLL er en fri lekmannsorganisasjon i Den norske Kirke. NLL er ikke underlagt det geistlige hierarki i Den norske Kirke, men er samtidig en legitim del av den samme kirke. NLL er ledet av et landsstyre som representerer NLL i samarbeidet med INEL-Peru.

FJERDE - Samarbeidet mellom INEL-Peru og NLL er først og fremst et gjensidig, åndelig samarbeid med utgangspunkt i de helliges samfunn på tvers av landegrensene, hvor vi kan be for hverandre og i bønnen komme sammen for nådens trone.

Dette åndelige samarbeidet vil gi seg utslag i en rådgivnings- og veiledningstjeneste fra NLL til INEL-Peru, ettersom NLL representerer en gammel kirke, og INEL-Peru er en ny kirke på et misjonsfelt.

FEMTE - Begge parter deler ønsket om at NLL må sende misjonærer som kan hjelpe INEL-Peru i misjonsarbeidet. Misjonærene vil stå under INEL-Peru's juridiske person, og INEL-Peru vil påta seg å skaffe dem visum. Misjonærene skal ikke avhenge økonomisk av INEL-Peru, og skal stilles til tjeneste for INEL-Peru der denne ser behovet for deres tjeneste, dog skal det være en dialog med NLL omkring misjonærens nådegaver og naturlige utrustning. INEL-Peru ber i første rekke om misjonærer som er bibellærere, alternativt evangelistmisjonærer eller misjonærer med en annen fagutdannelse.

SJETTE - Hensikten med samarbeidet mellom INEL-Peru og NLL, og samtidig hovedarbeidet til misjonærene, er å bringe evangeliet til fortapte mennesker og oppbygge troende brødre som er nye på den kristne veien. For å oppnå denne hensikt etableres det en åndelig bro fra organisasjon til organisasjon hvor NLL samarbeider i og gjennom INEL-Peru.

ÅTTENDE - Denne samarbeidsavtalen er på ubestemt tid. Hvis en av partene bryter med trosgrunnlaget kan det føre til at denne avtale sies opp etter at det er ført samtaler og det har vært dialog om saken.

NIENDE - Saker som ikke er behandlet i denne avtalen skal gjensidig løses i en kristen og bibelsk ånd og i et temperament preget av gjensidig respekt. Eventuelle problemer søkes løst gjennom møter mellom INEL-Peru og NLL.

TIENDE - Denne avtale underskrives av begge parter i vitners nærvær.

Arequipa, 27.oktober 1995

Randaberg 22. oktober 1995

For INEL- Peru
Celso Valdiglesias (sign.)
Formann

For NLL
Karl B. Bø (sign.)
Formann

Utløyst - og kalla på namn

"Og no, så seier Herren som har skapte deg, Jakob, som laga deg, Israel:
Ver ikkje redd! Eg har løyst deg ut, kalla deg på namn, du er min." Es.43,1.

Ver ikkje redd!

"Jeg ofte er i frykt og fare og tenker alt er selvbedrag." Denne frykt

veit Herren om hjå sine barn, og så møter han dei med si trøyst: "Ver ikkje redd! **Eg har løyst deg ut ...**"

Kalla deg på namn.

Her kan ikkje eg med stort frimod stå fram og seia at eg har høyrte namnet mitt nemnt. Nei, det er **Herren** som seier til den **urolige** sjel: "Ver ikkje redd! Eg har løyst deg ut, **kalla deg på namn.**"

På kva måte er det skjedd?

Når vi les om dei bibelske personane, ser vi ofte at namnet fortel noko om personen som ber namnet. Jakob, som her er nemnt, tyder bedrager - luring. Og slik var han.

Den natta Jakob kjempa med Gud - før han skulle møte bror sin, Esau, som stod han etter livet, - ville Jakob at Herren skulle velsigna han. Då spurde Herren: "Kva er namnet ditt?" Før det kunne skje ei velsigning, så måtte Jakob seia kven han var. Og han måtte erkjenne: Namnet mitt er Jakob.

Eg **er** det eg **heiter**: ein bedrager og luring.

Han stod for Gud som den han var.

Då fekk han Herrens velsigning og eit nytt namn: "Du skal ikkje lenger heita Jakob, men Israel." 1.Mos.32,24-31.

Når Esaias gjennom dette ordet forkynner evangeliet, tek han med begge namna: "Og no, så seier Herren som skapte deg Jakob og laga deg Israel ..." Forsoningsverket omfatter heile personen på godt og vondt.

Apostelen Peter fekk også eit nytt namn. Likevel bar han den gamle Si-

mon med seg i sin natur. Det vart han også minna om gjennom Jesu ransakende spørsmål: "**Simon, Johannes son**, elsker du meg meir enn desse?"

Men dette gjeld ikkje berre Peter og Jakob. Det gjeld kvar og ein som i sin fattigdom har funne rikdommen i namnet Jesus.

*"Navnet Jesus må jeg elske,
det har satt min sjel i brann.
Ved det navnet fant jeg frelse,
intet annet frelse kan."*

For Gud skal eg alltid få stå som den eg **er**. For han har kalla meg på **namn**. "Å, jeg er en synder stor! **Det er all min navneære**. Bedre kan det ikke være når jeg hører lovens ord."

Men så har vi fått et nytt namn å rosa oss av: "Rosa dykk av hans heilage namn!" Salme 105,3.

"Å, **Jesus**, ditt namn er det beste av alt det du syndaren gav..."

"Jesus, det er mer enn meget at jeg deg til gave fikk."

Du er min

Når han har skapt meg, laga meg, løyst meg ut - og kalla meg på namn, så kan han på dette grunnlag seia til meg: Du er min.

"Guds barn eg er! ...

Min Gud, er deg sanning eg seier?

Ja, Gud du då sjølv så det seier! ..."

Ragnar Opstad

JESU-NAVNETS INNSKRIFT OVER VÅRE ÅR

På nyttårsdagen lyder det til oss som det aller første ord Gud har å si til oss i det nye år: Han fikk navnet Jesus, og han fikk det da han ble omskåret. Altså i den stund da han som nyfødt barn ble lagt inn under Loven og forpliktet til å oppfylle den alle sitt livs dager, ble hans navn kalt Jesus, vår Frelser, fordi vi skulle kunne leve alle våre dager i hans nåde, han som har frelst oss fra Lovens forbannelse idet han ble en forbannelse for vår skyld. Alle våre år er nådens år, fordi de kunne og skulle leves i Jesu navn. Å ta til oss av den frelsens nåde som Jesu-navnet inneslutter, skal være vårt livs rette og egentlige gjerning, den vi hele livet igjennom skulle gjøre under alle andre gjøremål.

Men idet Gud setter Jesu-navnet som innskrift over alle våre år, er det som om han sa til oss: Jeg gir dere tiden i ingen annen hensikt enn den at dere skulle bruke deres år til å få inn i deres hjerter all den nåde som Jesu navn står for; all syndsforlatelsens trøst, all barnekårets fred, all troens visshet, all håpets glede, all kjærlighetens inderlighet. - Alt som han vant for dere, da han ble deres Jesus, skulle dere daglig se til å få inn i deres hjerter, så dere har deres liv i Kristi nåde, trøstes, styrkes, velsignes av den; det er alt dere skal gjøre. Dere behøver ikke bekymre dere for noe annet enn for å le-

ve deres år i Jesu nåde, i Jesu navn. Kan det sies noe mildere ord til syndere enn dette, at all nåde er dem gitt, så de skulle leve bare for å ta nåden til hjertet?

Likevel er det noen som burde bli forferdet over dette ord, mer enn over Lovens strengeste bud. Det er dem som går inn i dette år og ennå ikke har begynt å leve i Jesu navn.

Det har visselig i det år som gikk, vært mennesker som steg ned i graven uten å ha tatt til hjerte den Jesu nåde som Gud forrige nyttårsdag ba dem å leve og dø i. Jesu-navnets nåde lyste over deres som over våre år, men de levde og døde ikke i Jesu navn, men i et ganske annet navn, i Mammons, denne verdens guds navn.

Jeg tenker at de finnes her i forsamlingen idag, og allerhelst blant dem som mener at det ikke er så skrekkelig å tenke på at noen ifjor kan være døde så alldeles fremmed for Jesu nåde. Men disse vil jeg spørre: Ville dere, som denne nyttårsdag sitter her og hører om evangeliets nåde likeså likegyldig som hine hørte det ifjor, bytte med dem i dag, være der de er i dag? Er det ikke noe skrekkelig i å leve og dø uten Jesu nåde. - Er det bare tomt klingklang det vi taler om livet og døden i Jesu navn, er det ganske naturlig og som det må være, at et menneske til sin siste stund har sin sjel i den-

Vennligst gi ekspedisjonen beskjed i god tid ved adresseforandring.

ne verden. Da kan det jo heller ikke for de levende ligge noen gru i tanken på å bytte med dem som er døde uten å bekymre seg om å få Jesu nåde. Og dog, om det var alvor at du måtte dø med det samme du kom ut av dette møtet, og valget kunne bydes deg om enten å følge dem som spottet Jesu nåde, eller dem hvis dagers gjerning det har vært å ta den til hjerte, du ville ikke betenke deg på valget. Du kjenner det såre vel, at tanken med uro følger dem som lot Jesu-navnets nåde lyse over sine år forgjeves. Her hvor du sitter trygg med følelse av at døden ennå er langt fra deg - mange satt forøvrig på samme måte i fjor - kan du jo visstnok snakke en hel del om at døden blir den samme, enten et menneske dør i Jesu nåde eller ikke. Men når du plutselig skulle bytte de levendes lodd med de døde, ville du meget vel vite at det var ganske annerledes grufullt å være der hvor de er som døde i Mammons navn, enn der hvor de er som døde med Jesu navn på leppene, fordi de hadde Jesu nåde i hjertet.

Men vil du leve i den nåden som Gud skjenker, idet han lyser Jesu-navnets velsignelse over alle dine dager, må du allerførst sørge for at nåden trenger inn i

ditt indre, skjulte liv. Fra dette ditt innerste liv, hvor alt som åpenbarer seg i ditt ytre liv stammer fra, må nådens gjerning begynne. Det er på ditt hjerte Jesu navn må være skrevet, hvis dine dager skal vitne om at du lever i hans navn.

Hvor Jesu nåde er blitt hjertets skatt, der vil dens kraft vise seg ettersom det trenges. Til den som lever sine dager i Jesu navn, sier Gud: "Som dine dager er, så skal din styrke være."

Kunne vi så høre et mildere evangelium enn dette, at Jesunavnet, Frelsernavnet er innskriften over alle våre år? Skulle du så likevel ha blitt urolig, skulle det hende deg at Guds mildeste evangelium syntes deg å være hard tale - å, så forstå at det er ikke Gud som er hard mot deg, men du selv, idet du nekter å ta Guds nåde til hjerte. Men vil vi leve og dø i Jesu navn, la oss da takke den nådens Gud som gjør alle våre år til frelsens år.

Og derfor kan vi si: "Om vi lever eller dør, så hører vi Herren til. Herre Jesus! I ditt navn er det godt å leve, i ditt navn er det salig å dø!" Amen.

(Utdrag av nyttårstale av J.C. Heuch)